

Quina mandra! (repensar els vells mapes)

ENRIC JULIANA

No és veritat que els catalans –i els valencians amics de Catalunya– no fem altra cosa que pensar en el diner, en la pela. No, no és veritat. Hi ha molts catalans (i valencians) mandrosos en matèria econòmica. Mandrosos, en general. Cada cop és més freqüent escoltar als programes de debat de TV3 l'expressió "quina mandra!", quan un assumpte no agrada.

Quina mandra, per exemple, tornar a parlar de la qüestió valenciana des de la perspectiva del cataclisme econòmic que ens ha tocat viure. Quina mandra haver de revisar-ho tot –també els vells mapes– acceptant que l'actual desgavell és el nou quadre general de les coses, i no pas un accident o un parèntesi. Quin enuig. Quina mandra!

Una de les coses que més m'ha cridat l'atenció del llibre *País Va-*

ca llegint aquest llibre, voluntariós i ben intencionat, sobre el desig de pervivència de l'ideal *fusterià* en el moment més complex dels darrers trenta anys. Em fa l'efecte que a Fuster l'economia no li feia cap mandra.

L'avaria del motor és colossal. Cal començar per aquí. El model de creixement de l'economia espanyola s'ha ensorrat i trigarà

És sorprenent la resistència del valencianisme pro català a donar prioritat a l'economia; no volen veure que la crisi ho capgira tot

temps a recuperar-se. Hi ha un estoc d'un milió de cases per vendre i el deute acumulat per les empreses i les famílies és brutal. Més de 2,7 milions de persones –entre elles, milers de valencians i catalans– han deixat de pagar els seus

les pensions); l'atur creix vertiginosament; sense devaluació i amb un euro fort –que Barack Obama encara enfortirà més amb les seves injeccions massives de dòlars al sistema financer nord-americà–, exportar esdevé molt difícil: els empresaris valencians ho saben bé, tan bé com els alemanys; l'euro ens fot però, fora de l'euro, avui seriem l'Argentina del *corralito*; a poc a poc, molt a poc a poc, el turisme va a la baixa; els pensionistes britànics, escandinaus i alemanys que somiaven amb una jubilació assolellada a Benidorm trigaran a recuperar-se de l'atac de pànic; els immigrants les passen molt magres, però si tornen a casa encara viuran pitjor, raó per la qual Castelló seguirà sent durant anys una de les grans ciutats de Romania. Això és el que passa. Això és el que ens passa. Sense tenir-ho en compte, molt en compte, és impossible una reflexió crítica sobre Catalunya, sobre València o sobre el segle XXI.

També passen algunes coses po-

caeries que vénen del nou centre planetari (Xina, Índia...) podrien redistribuir-se per tot Europa des d'uns ports mediterranis més ben enfocats, més eficaços, més ben comunicats i amb més *regió* econòmica al seu voltant. No invento res. Fa anys que economistes i geògrafs valencians parlen de la gran importància estratègica de l'eix mediterrani. Fa anys que l'Eliseu Climent, el millor navegant (que no corsari) de Salses a Guardamar, organitza conferències i seminaris sobre l'euroregió mediterrània.

No invento res, però no em fa mandra observar –i admirar– com empresaris i polítics de la dreta valenciana han tingut la gran intuïció de fer seva una bandera que fins fa quatre dies, quan el motor encara anava passat de voltes, no enlairaven amb força, o menyspreaven. Tenen bons reflexos. Tenen instint. El *miracle valencià*, amb tots els seus vicis, no vol morir. Empresaris i polítics necessiten dibuixar nous horitzons. La idealització del futur forma part del model econòmic avariament. I si cal passar per Barcelona, es passa per Barcelona.

Una via de tren ho arreglarà tot? No, home, no. Seria molt mandrós reduir tota la complexitat de la relació Catalunya-València a un eix ferroviari. Una via que, si els francesos volguessin, podria pujar per Saragossa, foradar el Pirineu central i deixar de banda Barcelona (per ara, sembla que els francesos no en tenen cap ganes).

01 Las banderas tienen una presencia permanente en todos los actos políticos y lúdicos del País Valenciano

02 Exposición 'Joan Fuster. El descrèdit de la realitat. 1955' (València, 2005)

03 La Ford de Almussafes sigue siendo pieza clave de la economía valenciana

04 Vista del puerto de Valencia, uno de los más activos del Mediterráneo

FOTOS J.M. CENCILLO

lencià, segle XXI. *Vint-i-una reflexions crítiques* és l'airet mandrós que ventila les seves 160 pàgines; la lleugeresa amb què els seus autors ignoren, o passen per alt, la brutal davallada del model econòmic espanyol, valencià i, en molt bona mesura, català (ja que, a Catalunya, paletes, guixaires i encofradors també treballaven a preu fet).

Com es pot reflexionar críticament sobre València, sobre Catalunya, sobre Espanya, sobre la Península Ibèrica, sobre Europa... sense tenir en compte allò que més afecta la vida de les persones, de les famílies i de les empreses? Quina mandra! Tinc la impressió que Joan Fuster s'empenyaria una mi-

deutes als bancs; el consum segueix caient (la demanda d'electricitat comença a presentar un comportament soviètic: baixa en la mateixa proporció que ho va fer a la URSS a finals dels anys vuitanta...). Quina mandra!

Ombres... i llums

Seguim. L'euro impedeix ajustar la balança de pagaments amb una *miraculosa* devaluació (Itàlia, anys setanta, l'art de devaluar); sense devaluació, a l'ajust només li queden dues vies convencionals: l'acomiadament de treballadors o la reducció de les quotes empresarials a la Seguretat Social (amb el conseqüent efecte, a mig termini, sobre

peus (sense un bon tren per enviar els cotxes a Carolíngia). I el port de València esdevé el punt més fort d'una economia que redescobreix la geografia. La Geografia. Aquesta és la novetat. En la fase més traumàtica de la globalització la geografia torna a ser important. Els vells mapes es capgiren i s'esvaeix el miratge local-global. Amb un ordinador, una connexió wi-fi i un garatge no n'hi ha prou. El lloc importa (els ports, els aeroports, les autopistes, els rius...). Torna la *regió*.

Quan ja tenim coll avall que hem deixat de ser el centre del món, ara resulta que la Mediterrània torna a ser important. Les mer-

Economicistes contra gramscians? Geògrafs contra historiadors i filòlegs? La veritat dels mapes i de l'economia contra les lleis visibles i invisibles de l'hegemonia política i cultural? Realistes contra romàntics? Pragmàtics contra irreductibles? Manufactureres contra subvencionats? Aquesta podria ser una bona discussió (a Joan Fuster li agradaria), però encara no hi hem arribat.

Abans cal resoldre la qüestió de la mandra. La mandra de pensar i acceptar que, per instint, per imposició geogràfica, o pel més pur sentit de l'oportunitat, alguns mobles s'estan movent a la llargaruda casa dels valencians i els catalans. |